

Nr 1940

av herrar Johansson i Växjö och Polstam
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:154 med förslag till viss
lagstiftning om trafiknykterhetsbrott.

I proposition 1974:154 föreslås en tidsbegränsad lag som medger att viss försöksverksamhet med rutinmässiga alkoholutandningsprov skall få äga rum. Förslaget är ett led i samhällets åtgärder för att främja trafiknykterheten.

Vi instämmer i departementschefens uppfattning att om trafiknykterhetslagstiftningen skall få en preventiv verkan är det angeläget att upptäcktsrisken är stor. Därför är det väl motiverat att polisen ges befogenhet att i vissa fall företa utandningsprov rutinmässigt, oberoende av om föraren kan anses skäligen misstänkt för trafiknykterhetsbrott. Det massiva stödet från en så gott som enig remissopinion över trafiknykterhetskommitténs förslag visar en bred anslutning till införandet av den i propositionen föreslagna ordningen. Det finns väl också skäl för att de rutinmässiga proven genomförs som en försöksverksamhet. Utfallet av denna försöksverksamhet får bl. a. visa hur allmänheten uppfattar verksamheten och hur det i övrigt utfaller i den praktiska tillämpningen. En utvärdering av denna verksamhet får sedan ligga till grund för en lagstiftning på detta område av en mera permanent karaktär.

Några punkter i förslaget inger dock en viss olustkänsla, framför allt det förhållandet att två olika slag av ampuller kommer att användas vid kontrollerna. I de fall där föraren är skäligen misstänkt för rattonykterhet skall provtagning ske med 0,5⁰/100-ampull. Ger denna positivt utslag blir följden blodprovstagning och ett senare eventuellt straffansvar om blodalkoholhalten är mellan 0,5 och 0,8⁰/100. I övriga fall, där rutinkontroll görs med 0,8⁰/100-ampullen, kommer många att gå fria därför att utslaget inte blir så kraftigt att provet kan betecknas som positivt.

Även departementschefen finner en betydande nackdel i detta men accepterar det under försöksperioden och i avvaktan på en mera exakt fungerande provtagningsapparat. Rättsäkerhetssynpunkten talar också, enligt departementschefen, för det föreslagna förfaringssättet. Vid ett falskt positivt utandningsprov underkastas man blodprovstagning med därav följande konsekvenser: vederbörande får avbryta sin färd och lämna ifrån sig fordonet till polisen.

Vi har förståelse för att det är angeläget att inte i onödan eller av misstag göra sådana ingripanden i den personliga integriteten som blodprovstagning m. m. kan leda till. I vissa situationer anser vi dock att det kan vara lämpligt att alltid använda 0,5⁰/100-ampullen för att

undvika att personer med otillåten alkoholmängd i blodet går fria. Vi syftar då i första hand på de kontroller som enligt förslaget skall göras i samband med trafikolyckor. I den situationen bör 0,5 ‰-ampullen alltid användas. Eventuellt kan det övervägas att använda denna ampull även i samtliga de fall då förare stoppas på grund av att han brutit mot trafikregler.

För att den föreslagna reformen skall uppfattas positivt av allmänheten vill vi understryka vikten av en utförlig information om de nya reglerna och om reformens syfte. Det är också angeläget att man arbetar på att förbättra kontrollmetoderna för att få garantier dels för att ingen i onödan behöver utsättas för blodprovstagning osv., dels för att inte personer med otillåten alkoholhalt skall undgå ansvar.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1974:154 uttalar att vid rutinmässiga alkoholutandningsprov i samband med trafikolyckor 0,5 ‰-ampullen alltid skall användas.

Stockholm den 12 november 1974

BERTIL JOHANSSON (c)

ÅKE POLSTAM (c)

i Växjö